

Nadere wijziging van de wet van 18 december 1957, Stb. 534, tot vaststelling van een nieuwe regeling van de samenstelling der burgerlijke gerechten en van de bezoldiging van de rechterlijke ambtenaren

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 15 maart 1963)

Nr. 5

De ondergetekende heeft de eer de vragen en opmerkingen van de vaste Commissie voor Justitie ten aanzien van het onderhavige wetsontwerp te beantwoorden als volgt.

In de periode van 1 januari 1957 tot 1 januari 1962 werden de salarissen van het overheidspersoneel herhaaldelijk om verschillende redenen gewijzigd. Op het moment dat een herziening werd vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur, was meestal weer een nadere wijziging in voorbereiding, waardoor het eindresultaat zo weinig definitief was dat het zich nauwelijks leende voor vastlegging bij de Wet. Gezien de voortdurende interdependentie, zowel in materie als in tijd, heeft de Regering er als voorheen de voorkeur aan gegeven de overeenkomstige salarisvoorzieningen voor de rechterlijke ambtenaren — welke voorzieningen niet de grondslagen van het bezoldigingsbeleid ten aanzien van de rechterlijke macht raken — bij één wetsontwerp ter bekrachtiging voor te leggen aan de Staten-Generaal. Zij heeft dus een accumulatie van wetsontwerpen, die telkens in de loop van de behandeling reeds bij de ontwikkeling ten achter zouden zijn geweest, willen vermijden.

Intussen moet worden erkend, dat het bezwaarlijk is gedurende een aantal jaren achtereen, in afwachting van de nodige wetwijzigingen, met een systeem van voorschotten te werken. De ondergetekende is dan ook met de vaste Commissie van mening, dat er naar gestreefd moet worden een voorgenomen herziening in de bezoldiging der rechterlijke macht zo spoedig mogelijk bij de wet te regelen. In overeenstemming hiermede ligt het in zijn bedoeling te bevorderen, dat de aan de Kamer bekende voorgenomen denivellering in de salarissen van het overheidspersoneel op korte termijn, door middel van daartoe strekkende nadere wetwijzigingen, overeenkomstige toepassing zal vinden op de bezoldiging van de rechterlijke macht.

Inmiddels heeft bij het Koninklijk besluit van 26 februari 1963 (*Stb.* 49) een nadere algemene herziening van de ambtelijke bezoldigingen plaats gehad. Deze herziening zou thans mede in de salarismet voor de rechterlijke macht kunnen worden verwerkt. Een daartoe strekkende nota van wijzigingen is bij deze memorie gevoegd. De in die nota vervatte voorstellen hebben betrekking op:

1. een correctie in de salarisschalen (de zgn. „franjevoorzieningen”) per 1 juli 1961 van de substituut-griffiers bij de verschillende gerechten en van de griffiers van de kantongerechten (behalve te 's-Gravenhage, Rotterdam en Amsterdam), alsmede van de eerste 3 salarisbedragen uit de schaal van de substituut-officier van justitie;

2. de aanspraken op de sub 1 bedoelde correctie over het tijdvak 1 april 1960 tot 1 juli 1961, welke worden gehonoreerd in de vorm van een uitkering ineens op basis van f 7 per maand;

3. de verhoging van de maximale compensatie A.O.W.-premie, welke voor het tijdvak 1 januari 1961—1 juli 1961 wordt gerealiseerd als een eenmalige uitkering naar reden van f 4 per maand.

Aan het verlangen van de vaste commissie om meer inlichtingen te verschaffen over de onderwerpelijke materie wil

de ondergetekende gaarne voldoen. Daartoe wordt hierbij overgelegd een schematisch overzicht, vermeldende de salariëring van alle rechterlijke ambtenaren per 1 januari 1962, alsmede van de salarisbedragen, zoals deze volgens de gedifferentieerde salarisverhogingen per 1 januari 1963, 1 januari 1964 en 1 januari 1965 naar verwachting zullen worden. Bij laatstgenoemde drie bedragen is reeds rekening gehouden met de thans bekend geworden salarismaatregelen per 1 januari 1963.

De eveneens in de Wet op de bezoldiging van de rechterlijke ambtenaren geregelde vergoeding van de plaatsvervangende leden van de rechterlijke macht houdt, bij een geregelde deelneming aan de werkzaamheden, gelijke tred met de honorering van de bezoldigde leden. Afhankelijk van de duur en de omstandigheden waaronder de inschakeling plaatsvindt, wordt deze vergoeding n.l. afgeleid van de salarissen der rechterlijke ambtenaren.

De vergoeding voor het incidenteel deelnemen aan de werkzaamheden, afgesteld op het honoreren der waargenomen zitting, is laatstelijk geregeld bij Koninklijk besluit van 13 januari 1958, *Stb.* 4.

In het voorlopig verslag is voorts teruggekomen op enkele vragen die bij de behandeling van de Justitiebegroting voor 1963 van de zijde der Tweede Kamer ter sprake zijn gebracht; namelijk die betreffende de maatschappelijke positie van de rechterlijke macht en de consequenties daarvan voor de bezoldiging. De vaste Commissie voor Justitie, die het onderhavige ontwerp ziet als een gelegenheid om uitvoeriger op die vragen in te gaan dan in het kader van een begrotingsbehandeling mogelijk was, heeft thans gevraagd of de ondergetekende reeds in staat is nadere mededelingen daaromtrent te doen. Naar aanleiding hiervan zij het volgende opgemerkt.

Zoals reeds aan de Tweede Kamer is medegedeeld in de memorie van antwoord betreffende wetsontwerp nr. 6900 (hoofdstuk VI der rijksbegroting voor het dienstjaar 1963; stuk nr. 10; blz. 4, onder punt 19a) vormen de grondslagen van de bezoldiging der rechterlijke macht thans een onderwerp van nadere studie. De daarmee belaste werkgroep trekt in haar onderzoek het gehele complex van vraagstukken waarvoor men zich geplaatst ziet bij het opnieuw in kritische beschouwing nemen van het wettelijke stelsel van bezoldiging van rechterlijke ambtenaren. Tot dit complex behoort ook de kwestie van de maatschappelijke verplichtingen welke aan de vervulling van het rechterlijk ambt verbonden zijn.

Uiteraard zou het onjuist zijn vooruit te lopen op de resultaten van de door de werkgroep ondernomen studie. De ondergetekende meent in dit stadium dan ook te mogen volstaan met enkele voorlopige opmerkingen.

Vooreerst moge er dan op worden gewezen dat door het effectueren van de voorgenomen verdere denivellering — in jaarlijkse étappes, tot 1965 — de salarissen van de met rechtspraak belaste leden van de rechterlijke macht zullen variëren van f 54 058 (voor de president van de Hoge Raad der Nederlanden) tot f 22 934 's jaars (voor rechters in de arrondissementsrechtbanken buiten de drie grote steden), waarbij uiteraard nog geen rekening is gehouden met eventuele trendmatige salarisverhogingen na 1963. Een en ander dient, zoals wel vanzelf spreekt, in het oog te worden gehouden bij de beantwoording van de vraag of de tegenwoordige bezoldiging voldoende is, mede gezien de maatschappelijke positie van de rechterlijke macht.

Voorts moet worden bedacht — de ondergetekende heeft dit trouwens ook reeds bij de begrotingsbehandeling opgemerkt — dat het niet mogelijk is elke correlatie uit te sluiten tussen de bezoldiging der rechterlijke macht enerzijds en de ambtelijke salarissen in het algemeen anderzijds. Ook voor zover men zou menen te moeten betwijfelen of de bestaande correlaties wel geheel juist zijn, zal men toch niet in redelijkheid kunnen verlangen dat elk verband wordt losgelaten. De vraag kan dan ook niet zijn of er enige correlatie moet bestaan, maar welke bij benadering de juiste is. Een verantwoorde mening hierover kan slechts worden gevormd na een grondig onderzoek, waarbij rekening wordt gehouden met alle factoren die van invloed behoren te zijn op een in termen van bezoldiging uitgedrukte functiewaardering. Zulk een onderzoek wordt, als gezegd, thans ingesteld.

Tenslotte zij nog medegedeeld dat de ondergetekende onlangs over deze materie heeft gesproken met enkele, mede namens hun ambtgenoten optredende, presidenten van arrondissementsrechtbanken. Van de zijde der presidenten is toen de aandacht gevestigd op bepaalde desiderata, welke nadere overweging verdienen. Hiervan is inmiddels aan de bovenbedoelde werkgroep mededeling gedaan.

Het stemt de ondergetekende tot voldoening dat de vaste commissie zich, blijkens de laatste alinea van het voorlopig verslag, kan verenigen met de thans voorgestelde wettelijke vastlegging van de bij wijze van voorschot uitgekeerde verhogingen van de bezoldiging der rechterlijke ambtenaren. Voor wat betreft het daarbij gemaakte bezwaar ten aanzien van het tijdstip van indiening van dit ontwerp moge worden verwezen naar hetgeen hierboven op dit punt is opgemerkt.

De Minister van Justitie,

A. C. W. BEERMAN.